

Izhaja dnevno
vsaki
Torek
Sredo
Četrtek
in
Petek.

Issued Daily
every
Tuesday
Wednesday
Thursday
and
Friday.

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO SLOVENSKE PODP. DR. SV. MOHORJA V CHICAGO.
STEV. (No.) 25. CHICAGO, ILL., SREDA, 13. FEBRUARJA — WEDNESDAY, FEBRUARY, 13, 1924. LETO (Vol.) X.

Shod kat. Slovencev - West Allis-Milwaukee

NEDELJA 17. T. M. POMEMBEN DAN ZA ZDRUŽITEV KATOLIŠKIH SLOVENCEV.

Kot so naši rojaki v Chicago, Clevelandu in drugod, čutili potrebo o skupnem sestanku, tako se je tudi naselbina West Allis. katoliško oživila ter želi biti prava posnemalka drugih katoliških naselbin in Slovencev in v ta namen pripravila SHOD, ki se vrši v nedeljo dne 17. t. m. popoldne na West Allis, (v cerkveni dvorani).

Shod je aranžiran po društvu Najsvetejšega Imena na West Allis, in ker sosednja naselbina Milwaukee, ki je oddaljena od West Allisa par milj, še nima enakega društva, so katoliški Slovenci povabljeni in ne samo povabljeni temveč POZIVANI, da se tega shoda udeležijo, da pokažejo svetu svoje neomajeno versko prepričanje, četudi se nasprotniki smejejo in skrivajo kot netopirji, v temnih kotih podrtin.

Da bo shod res nekaj posebnega, ponosnega in pomembnega zato smo povabili raznovrstne govornike, ter celo člane nemške župnije. Kot se čuje se bo udeležilo teh članov okrog 500 in to radi tega, da nam pokažejo, kako složno tudi oni delujejo za katoliški prepoved med svojim narodom.

Celi spored se bo vršil kot sledi: Člani dr. Najsv. Imena se zberejo v cerkveni dvorani in po ukazu svojega maršala odkorakajo v cerkev. V cerkvi jih bo pa že pričakovalo lepo število mož iz nemške župnije, ki nam bodo dali "korajžo" za katoliško delovanje. Nato sledi maša, ki jo bo služil č. g. prof. Venc. Solar, ob asistenci č. gg. Bajec, Pakiz in tukajšnjega dekana preč. g. Burbacha. Mašo bo poveljevalo krasno latinsko petje pod vodstvom g. organista John Kovačič-a.

Med mašo bo društvo sprejelo korporativno sv. obhajilo ter s tem pokazalo vsem, kateri so proti društvu in tudi onim, ki še niso člani, da niso samo katoličani po jeziku, ampak praktični KATOLIČANI tudi v DEJANJU. Slavnostni pridigar bo č. g. Solar, ki bo pojasnil potrebo društva Najsv. Imena. Istotako bo on služil in pridigal pri drugi sv. maši, ki se vrši ob 10:30 dopoldan. Na ta način bo zaključena predpoldanska svečanost nakar se razidemo vsak na svoj dom, da se pripravimo toliko bolj za popoldansko slovesnost.

Ob 2. uri popoldan se zopet zberemo k redki slavnosti: k petim litanijam, ki se bodo vršile tako kot v staremu kraju, namreč s tremi gospodi in to bodo SLOVENCI. Takoj po litanijah se pa zberemo k banketu in splošnemu shodu, kjer se bo ukrepalo vse najboljše za naselbino in pred vsem pa za faro. Hočemo, da bo ta SHOD tak, kot še ni bil nikdar v West Allis in Milwaukee.

Upamo, da bodo prišli na ta shod VSI, katerim je kaj za pravico in resnico, ki je edino prava v KATOLIŠKEM PREPRIČANJU!

Vsi na plan na ta dan in slišali boste govorov premišljevanja vrednih za vašo lastno korist. **DOBRODOŠLI!**
ODBOR.

Herrinski župan aretiran.
Herrin. — Bivši župan A. T. Pace je bil danes aretiran radi obdolžitve, da je tudi on v zvezi z umorom konštablerja Cagla.

Majnarji bodo šli na protestno stavko.

Johnston City, Ill. — Lokalni unijski uradniki so sklenili suspendirati iz premogarske unije vsakega majnarja, ki bi spadal h Klanom, ker to prepuvedujejo pravila premogarske unije. Tudi groze, da bodo poklicali majnarje na protestno stavko proti Klanom.

Trgovska pogodba med Rusijo in Italijo odobrena.

Rim. — Poroča se, da so v Moskvi ratificirali italijansko pogodbo, ki je bila pred kratkim odobrena od obeh strank komisij. S tem pride pogodba v veljavo.

MacAdoo zašlihan.

Washington. — Včeraj je bil zašlihan pred preiskovalno senatsko komisijo W. G. Mac-

Adoo radi oljnega škandala. Izjavil je, da je on svoje delo vršil za ta slučaj v dobri veri in zaupanju.

Filipinci prezirajo guvernerja Wooda.

Manila. — Filipinska zakonodajna zbornica je v soboto zaključila z delom kljub temu, da je bilo za rešiti še več predlog, ki jih je zbornici predložil generalni guverner na Filipinih general Wood. V vseh krogih se smatra ta korak filipinske zakonodaje za javno preziranje generala Wooda.

Mož 40 let v zaporu po nedolžnem.

Pariz. — Višje prizivno sodišče v Parizu je dobilo te dni dokaze, da je Louis Danval po nedolžnem v ječi že celih 40 let. Bil je obdolžen, da je svojo ženo zastrupil, kar se je pa sedaj izkazalo, da je nedolžen. Mož je star 78 let in mu je sedaj od vlade podeljena penzija do smrti.

ŠIRITE LIST EDINOST

AMERISKE VESTI.

— Washington. — V par dneh bo padla odločitev, ali bo mornariški tajnik k Denby in ves njegov štab rezigniral, ali pa bo ostal še dalje v svojem uradu. V zadevo oljnega škandala je zapleten tudi generalni zvezni pravdnik Daugherty.

— Washington. — V kongresu je predlagana sprememba in nekaj dodatkov h sedanjim ustavnim točkami glede zvezne rezervne banke. Ti dodatki bodo zožili zvezo med narodno in rezervno banko, da jo bodo lahko ojačili v gotovih časih, ako potreba narodno banko.

— Herrin, Ill. — General Blak je proklamiral v celem Williamson countiju izredno stanje. Vojaštvo patrolira in opravlja policijsko službo. Krivi so vsega, kakor je razvideti iz poročil Klani, ki so brez vsake opravičbe začeli s pogoni proti kršitvi prohibicije.

— Chicago, Ill. — Miss Hattie Miller 21 let stara je bila v nedeljo misteriozno ustreljena v nekem apartmentu na Michigan ave. Policija je zaprla 2 moška in 4 ženske. Prijeti se izgovarjajo, da je bila ponesreči ustreljena, ko so v družbi ogledovali samokres, ki se je po neprevidnosti sprožil. Policija pa tem izgovorom ne vrjame.

— Rockville Center, N. Y. — Šest oseb je zgubilo življenje 4 otroci, oče in mati, ko se je užgala trinadstropna hiša v prtiličju in tako odrezala izhod zgornjim stanovalcem.

— Mankato, Kans. — Poroča se, da je v tukajšnjem bližnjem mestu Ezbon v soboto "bulldog" umoril neko Miss Letha Sanders. Našli so jo vso razgrizeno od psa.

— Charlevoix, Mich. — V soboto je pogorela tukajšnja Charlevoix County Bank poslopje. Bančni in vsi drugi prostori so uničeni. V silni zimi 21. stopinji pod ničlo so se ognjegasci borili proti ognju. Ogenj je naredil več kakor \$100.000 materialne škode.

— Cleveland, O. — Kate dralska občna hiša, ki je poleg župnijske šole sv. Janeza katedralne je bila te dni blagoslovljena po škofu Schremsu. Pri blagosloavljenju je bila velikanska udeležba clevelandskih katoličanov.

— Carbondale, Ill. — Poroča se, da je bil v nedeljo aretiran okrajni šerif Williamson okraja George Galligan po klanskemu voditelju Glenn Youngu, ki je sebe v Herrinu proglasil za policijskega načelnika. Šerifu predbacivajo, da je skrivaj umoril herrinskega konštablerja Clargla, ki je bil Klan. Vse pa je iz trte izvito. Klani hočejo do moči in to je vse.

— Beloit, Wis. — Rockfordski zvezni detektivi, ki so vodili te dni preiskavo po tem mestu so našli v Beksleovi hiši velikanski kotel za varenje hude pijače, ki drži do 100 galonov. Našli so veliko sodov preparacij za kuhno. Vse je bilo zaplenjeno in gospodar odveden v zapor.

MACDONALD BO SPRAVIL EVROPO NA NOVO POT.

Najprvo bo skušal spraviti Ruhr pod mednarodno upravo. — S tem bo spravil vojaško okupacijo iz Ruhra.

— London. — Sedanji novi ministrski predsednik Velike Britanije delavski voditelj MacDonald je že deloma obelodanil svoje načrte, ki jih bo zavzel v bližnji bodočnosti glede raznih mednarodnih konfliktov na kontinentu.

MacDonald obenem trdi, da je treba delovanje lige narodov oživeti, da bo ona uradno reševala vse komplicirane mednarodne zadeve. Po versailski pogodbi Nemčija ne more postati član lige narodov, dokler svojih obligacij, ki jih je podpisala ne izpolni. MacDonald je nasprotnega mišljenja. On zastopa proti Nemčiji isto stališče kot ga je proti Rusiji, katero je že priznal: Prejšnji angleški državnik pa so zahtevali, da mora sovjetska vlada najprvo odobriti in priznati vse predvojne ruske dolgove, predno se je bo priznalo. Če se bo v tem slučaju MacDonaldov načrt obnesel bo brezdomno zahteval, da se tudi Nemčijo sprejme v ligo narodov, ne glede kaj pravi in govori versailska pogodba.

Ako pride do tega, se bo Evropa iznajdla popolnoma na novi poti mednarodnih razmer. Vprašanje seveda še nastane, kako politiko bo vodila pri tem Francija. Bo sledila MacDonaldu, ali bo šla svojo pot? To je pa najtežje vprašanje za Francijo samo. Nič čudnega pa tudi ne bo, če si bosti Anglija in Francija pri tem pokazali svoje zobe.

Venceslav Tomažič umrl.

Chicago. — Včeraj smo prejeli žalostno poročilo, da je dobroznani naš navdušeni fant Venceslav Tomažič, o katerem smo poročali v zadnji številki, da je moral zadnje dni na operacijo v bolnišnico sv. Antona preminul. Da kaj takega ni nihče pričakoval je gotovo, ker fant je bil jako čvrst in je zgedal, da je bil vedno pri dobrem zdravju. Pogreb se bo vršil jutri v četrtek dne 14. febr. ob 9. uri dopoldne. Žalujočim starišem in sorodnikom izrekamo naše iskreno sožalje!

Chicaški vojaki v Herrin.

Herrin. — Chicaški polk narodne garde je dospel v mesto, kjer bo vred z drugimi enotami sodeloval za pomirjenje Williamson okraja. Vsega skupaj se nahaja v imenovanem okraju 1700 vojakov.

— Ali ste ta mesec že pridobili kakega novega naročnika na list Edinost? Zakaj se ne poslužite lepih nagrad, ki so razpisane v ta namen? Na delo takoj vsak v svojem delokrogu! Zavedajte se, da se nahajamo v mesecu katoliškega tiska!

ŠIRITE LIST EDINOST

Iz neodrešene domovine.

IZOBRAŽEVALNA DRUŠTVA V VIPAVI, VRHPOLJU, SLAPU, ŠT. VIDU, ŠTURIJAH, GOČAH, PODRAGI, DORNBERGU, ZALOŠČAH, NA SAKSIDU IN SPODNJI IDRIJI NE SMEJO VEČ DELOVATI.

Gorica. — Še nikdar v zgodovini slovenskega naroda, se niso dogajala taka kruta kulturna nasilstva, kakor se dogajajo pravkar na zasužnjeni slovenski zemlji pod Italijo. Ni se še posušilo črnilo na podpisu idrijskega podprefekta, ki je ukazal pred par dnevi prepovedati delovanje izobraževalnih društvam v Čerknem, Planini in Straži. Že imamo pred seboj drugi ukaz goriškega podprefekta Nicolottija, ki prepoveduje uradnim potom delovanje izobraževalnih društvam v Vipavi, Slapu, Št. Vidu, v Šturijah, v Podragi, Dornbergu, Zaloščah in na Saksidu.

Ob tem nasilnem činu goriškega oblastnika se naše ljudstvo opravičeno vprašuje: ali smo goriški Slovenci še v Evropi, ali nismo člani države, ki se pred celim svetom ponaha, da je zibelka kulture in civilizacije? Saj je društvena in zborovalna svoboda najbolj priprosta pravica evropskih narodov.

Prepričani smo, da se je odločil goriški podprefekt zadatai s proti postavnimi ukrepi smrtni udarec naši prosvetni organizaciji, ki ima včlanjenih 110 prosvetnih društev. To organizacijo so ustvarili goriški Slovenci z največjo ljubeznijo in z velikimi gmotnimi žrtvami. S to organizacijo so goriški Slovenci ozdravili moralne rane, ki jim jih je zasekala kot vsakemu drugemu narodu svetovna vojna. Zato naj se zaveda goriški podprefekt kom. Nikolotti, da je s tem ukrepom žalil zdravno kulturno armado značajnih in ponosnih slov. mladeničev in deklet, mož in žen. Ljudska armada slovenskih izobraževalnih društev v Italiji ne bo trpela samovoljnosti in protizakonitosti goriškega podprefekta.

Apeliramo s tem pa tudi na ves civilizirani svet, da naj sliši naš glas in posvari našo kruto mačeho, da nas vsaj žive v grobove ne pomeče.

Obupni položaj Koroških Slovencev.

Po poročilih slovenskih listov je položaj koroških Slovencev kljub vsem mednarodnim določbam skrajno obupen. Pritisk nemškega Celovca in zlasti pomanjkanje slovenskih šol povzročata, da Slovenci po mnogih krajih nazučujejo. Slovenci smo res obsojeni, da pretrpimo vse križeve poti. Naša življenska sila pa kljub temu ni zlomljena in vemo, da nam pride po težki Golgoti jasen dan — vstajenja.

Francoski konzul v Trstu okraden.

Tržaški tatovi so v petek 15. m. m. ponoči pokazali, da nikomur ne prizanašajo, ampak krajejo, kjer in kar morejo. Vdrlji so v stanovanje francoskega konzula v Trstu,

pa mu odnesli zlato uro z verižico, več finega perila in drugih stvari, da ima konzul na 2500 lir škode.

Nadzorstvo nad duhovniki.

Na zadnjem sestanku, ki so ga imeli v Sežani župani iz okraja, je podprefekt Avian pozval župane, naj poročajo, kako se obnašajo v njihovih občinah duhovniki; hotel je vedeti, ali agitirajo kaj v cerkvi in med ljudstvom proti necerkveni poroki.

Lepe reči smo doživeli: župani nadzorujejo svoje dušne pastirje!

V Solkanu.

Pokopali so te dni vzornega krščanskega moža Josipa Srebrniča, očeta krškega škofa dr. Josipa Srebrniča. Rojen je bil dne 27. svečana leta 1846. Bil je majhen posestnik, a umen gospodar. Vzgojil je svoje otroke v pravem krščanskem duhu. Zato ga je vse spoštovalo.

Njegov sin krški škof radi dolgega potovanja žal ni mogel priti na pogreb.

Izražamo krškemu škofu dr. Josipu Srebrniču naše najbolj iskreno sožalje. Pokojniku pa R. I. P.!

Idrija.

Pred nekoliko dnevi je vgriznil stekli pes svojega gospodarja g. Sinkovca Izidorja; morali so ga takoj odpeljati v Padovo.

Tolmin.

V petek 18. jan. zjutraj je začelo goreti v naši občinski hiši. Ogenj je nastal najbrže iz neprevidnosti; zdi se, da nihče prejnjši večer ni pogledal na 4. strani.)

DENARNE POŠILJATVE

V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO itd.

Naša banka ima svoje lastne zveze s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljate so dostavljene prejemniku na dom ali na zadnjo pošto točno in brez vsakega odbitka.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in lirah so bile včeraj sledeče:

Skupno s poštnino:		
500	— Din.	\$ 6.50
1000	— Din.	\$ 12.50
2500	— Din.	\$ 32.00
5000	— Din.	\$ 63.50
10,000	— Din.	\$ 126.00
100	— Lir	\$ 5.25
200	— Lir	\$ 10.50
500	— Lir	\$ 24.25
1,000	— Lir	\$ 47.25

Pri pošiljavah nad 10,000 Din. in nad 2,000 Lir posoben postop.

Kar se cene denarja čestokrat menja, dostikrat docela nepričakovno, je zagnatno nemogoče določiti cene vnaprej. Zato s pošiljate nakazajo po cenah onega dne, ki mi sprejemno denar.

DOLARJE POŠILJAMO MI TEDI V JUGOSLAVIJO IN SICER PO POŠTI KAKOR TUDI ERZOJAVNO.

Vse pošiljate naslovite na — SLOVENSKO BANKO

ZAKRAJSEK & CESARK
78 - 98 AVENUE, NEW YORK CITY.

EDINOST

(UNITY)

Izhaja vsaki tork, sredo, četrtek in sobota. — Issued every Tuesday, Wednesday, Thursday and Saturday.

Published by:

Edinost Publishing Company

1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill.
Telephone: Canal 0098.

Cene oglašom na zahtevo. Advertising rates on application.

NAROČNINA: Za Zedinjene države za celo leto	..... \$4.00
" Za Zedinjene države za pol leta	..... \$2.00
" Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	..... \$4.75
" Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	..... \$2.50
SUBSCRIPTION: For United States per year	..... \$4.00
" For United States per half year	..... \$2.00
" For Chicago, Canada and Europe per year	..... \$4.75
" For Chicago, Canada and Europe per half year	..... \$2.50

Dopisi važnega pomena, ki se jih hoče imeti priobčene v gotovi številki, morajo biti doposlani na uredništvo pravočasno in morejo biti prejeti vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. Na dopise brez podpisa se ne ozira.

Kadar se preselite sporočite nam takoj vaš NOVI naslov in poleg tega tudi vaš STARI naslov. S tem prihranite nam mnogo dela.

Entered as second class matter October 11th 1910, at Post Office at Chicago, Ill. under the act of March 3rd 1879.

Dva sta — dober in slab.

Pred nami leži važno vprašanje. Se ne dolgo smo prejeli pismo in v njem vprašanje, ali je socializem povsod enak in ali je povsod protiverski.

Da bi se na to vprašanje temeljito odgovorilo, bi bilo treba napisati celo knjigo, navesti zgodovinska fakta, katerih je sicer dovolj, itd., da bi se pokazalo pravo sliko in pravi odgovor na tako vprašanje. Mi hočemo danes odgovoriti samo s par besedami in odgovoriti sledeče:

Socializma sta dva. Krščanski in protikrščanski. Ako bi ne bilo te razlike med njima, bi se lahko združila, in imela bi enotno fronto in bil bi le en socializem na svetu.

Protikrščanski socializem ima za osnovno podlago Marksove načela, katera so znana, da so odločno protiverska, ker zanikajo Boga. Marks je v svoji izjavi naravnost zanikal Boga in vero v njega. On in njegovi nasledniki so obenem s tem napovedali boj Bogu in veri.

Krščanski socializem uči vero v Boga. Njega Stvarnika priznava nad vsem drugim. Krščanski socializem oznanja komunizem ljubezni do bližnjega. Sv. Očetje so večkrat rabili ostre izraze proti lakomnosti in skopemu bogastvu, odtod vitez, da uče uravi komunizem. Krščanski socializem trdi in to po vsem opravičeno, da najprvo je treba reformirati človeško srce, da bo vseboval ljubezen do bližnjega, da bodo ljudje na svetu bratje med seboj ne samo na jeziku, marveč tudi v srcu, pa bo cela človeška družba reformirana.

Protikrščanski socializem je pa obenem tudi materialističen. Materija je njegov Bog. In na podlagi tega se mu lahko opravičeno očita, da je v večih slučajih zagovornik lakomnosti, dasi se na eni strani bori proti nji, jo čestokrat na svoji strani zagovarja.

To so torej v kratkem označene bistvene razlike, ki ločijo Krščanski socializem od Marksovega protikrščanskega socializma.

Dalje se pa protikrščanski socializem cepi v več radikalnih struj. N. pr. na angleškem so socialisti najbolj zmerni. Proti veri ne gonijo boja, ampak se dosledno drže v svojem teritoriju. Na evropskem kontinentu se pojavlja socializem ves drugačnejši. Tam divja že leta na najradikalnejši stopnji. Vzglede n. pr. na Ruskem. Mora kdo tajiti da ni izrazilo nasprotje proti vsaki religiji? In tak je povsod. V krvi začne in v krvi se neha. Zaradi tega že napovedujejo padec Marksovega socializma. Diktatura se nikjer ne obnese posebno dolgo. Evropski socializem, katerega gotovi elementi širijo tudi med evropskimi priseljenci v Ameriki je storil veliko temeljno napako, ker je s silo nastopal potom diktature enega razreda, hotel je oživitviti neke vrste teoretični ideal brez ozira na praktično življenje. Angleški socializem pa nasprotno gradi. On ne vodi boja proti religijam, ker se zaveda, da s tem se hudo žali prepričanje posameznikov. On se zaveda, da se da graditi edino na demokratičnosti in realnosti. On spoštuje tradicijo, še več, ta socializem prepoveduje boj proti zasebnemu prepričanju. Ni čudno, da potem delavska stranka na Angleškem tako sijajno napreduje in da ji meščansko in bogatejši skoro nič ne nasprotujejo, ker v njih ne vidijo sovražnih preganjancev, pač pa brate, ki se hočejo vred z njimi boriti za družabno reformacijo v državi.

Zato pa socializem propada po vseh državah kjerkoli se pojavi in se v prvi vrsti zakadi proti načelom Krščanstva, mesto, da bi na istih gradil in zidal.

Za vzgled vzemite slovenske socialistične liste pred vsem Prosveto, za njo vzemite Del. Slov. in Proletarca. V teh listih je nagromadenega vedno več boja proti Krščanskim religijam, duhovnikom in veri, kakor pa proti kapitalizmu. Kdo more imeti tak boj, za

boj za delavske koristi? Ne, ne, Marksov socializem propada, stalno propada in kolikor bolj pogostokrat se bo pojavil v praksi, toliko hitreje se bo uničil samega sebe.

Krščanski socializem pa stalno pridobiva, ker njegova in njegovih lepih nesebičnih nauk je bodočnost! To pa zato, ker v njem je doma trajna in praktična vrednost!

—II.

IZ SLOVENSКИH NASELBIN.

Holton, Mich.

Dragi g. urednik: — Namenil sem se malo napisati o naši naselbini. V tem kraju je nastanjenih osem slovenskih družin in en samec. Bavimo se vsi s farmami in še precej dobro napredujemo vsak na svoji kmetiji. Največ se bavimo s živinorejo. V poletnem času s fižolom, kumarami, te dva poljska pridelka tukaj najbolj obrodita. Poleg tega se pečamo tudi s kokošjorejo. Tako vsaka stvar nekoliko prinese, da si moremo potem kupiti potrebne stvari za dom in druge stvari. V te kraje smo se naselili pred 12 leti. Kupili smo si še neizčrpano zemljo. S prva je nam šlo bolj slabo, kakor povsod je začetek težak, tako je bilo tudi z nami. Zdaj pa smo vsi zadovoljni, ker vidimo, da naše trpljenje ni bilo zaman. Sedaj živimo že na izčrpanih poljih, in vsako leto z večjim veseljem zremo na svoje pridelke, ker jih je vsako leto več.

Ce bi bili ves ta čas delali po tovarnah ali rudnikih, bi ne imeli nič. Trpeli in garali bi bili, a našega bi ne bilo nič. Tu pa smo res trpeli, a imamo sedaj za nagrado vsaj vsak svojo farmo. Vsak izmed nas je pa tudi hvaležen sedaj, da se je rešil zakajenih rudnikov in tovarn. Omeniti hočem nekoliko, da sem videl dopis iz Routhberry od enega našega rojaka Rudolfa Sniderja. Njegovi dopisi so jako dobri le bolj pogostokrat bi se moral oglašati. Omenjeni dopisnik torej ni imel sreče na lovu, ko je mesto tolstega polha ali pa kake diamantne lise ujel črna mačka. Zato bi jaz skoro protestiral. Mačk se ne sme loviti, ker te nam mihi love. Če hoče Mr. Snider loviti, naj lovi divjačino, katere si gotovo tudi sam bolj želi, kakor kakega črnega mačka. Upam, da mi Mr. Snider ne bo zameril, če mu podam dober nasvet, kako naj se ravna, če hoče na takem lovu dober vseh doseči. Ravna se naj tako-le: Seboj naj vzame par funtov soli in jo naj takim živim, ki bi jih rad nalovil na rep natrese in stavičvam, da bo vse nalovil, vse tiste, katerim bo soli na rep natresel.

Ker že govorim o "trapperstvu," naj še jaz povem nekaj iz moje izkušnje. Nekoč sem se podal na lov k neke mu jezeru s pastmi. Mislil sem, da bom ujel marsikaj, ki se bo dalo odreti in lepe kože spraviti v denar. In čakal sem in čakal, skoro celi dan in kaj sem ujel. Eno veliko želvo "turtle" ki je prav živahno brcala. No, sem si mislil, če bi imeli vsi trapperji tako srečo kot jaz, potem bi gospike po velemestih ne nobile okoli vratu lepe mehke kože, kot jih v drugo past se mi je pa vjela sova, ki mi jo je pa tudi odnesla po zraku bogvekam. Ko sem prišel tako domov, me žena vpraša, koliko kož sem prinesel. Odgovorim ji, da samo eno. Pa še ob to bi bil kmalu, ker sem po grmovju raztrgal hlače, jopič in vse, tako, da sem zgleдал, kakor bi mene lovila divjačina in ne jaz njo.

Naj končam za danes in ob sklepu mojega dopisa pozdravljam vse katoliške Slovence širom Amerike. Obenem pa želim, da bi se še več drugih farmerjev oglasilo, saj sedaj pozimi imajo gotovo, kolikor toliko časa.

Frank Rupar.

Gilbert, Minn.

Zadnji teden smo imeli v tej okolici jako prijazno vreme. Bilo je toplo celi pretečeni teden, kako bo za naprej bomo videli. Da bo nas še posegetala starka zima je gotovo, ker tukaj je pač več časa hladno kakor gorko. Včasih še poleti pride mrzli val.

Z delom gre tukaj še precej dobro. Lahko vsak delo dobi, samo če hoče delati. Zasluzek pa je bolj majhen, posebno za take, ki imajo velike družine.

Drugače smo precej dobre volje pri nas in se živahno gibljemo na vseh poljih. Zlasti hočejo biti živahni tisti, ko se hočejo takole ob gotovih časih pošpasati, pa jo vdarijo po starem, kakor znajo po katoliški cerkvi in njenih duhovnikih, brez razlike, naj se to tiče katoliškega duhovnika ali ne. Ako se prekajajo kaki protestantje, hajdi stvar zabrniti in jo optrti na hrbet katoliškim duhovnikom in cerkvam. Pa še kake resne dokaze imajo, češ, če bi ne bilo res, bi jih ne smeli v cajtenge dati, da bi jih drugi ljudje čitali.

Jaz ne vem, kako je to, da samo take reči vidijo, katere so zbadljive in nekoristne (Vidijo jih zato, ker socialisti so veliko bolj izraziti sovražniki proti veri in Bogu, kakor pa proti kapitalizmu, proti kateremu pravijo, da se bojujejo. Op. Ured.) in s katerimi se ne povzročata drugega, kakor sovraštvo med lastnimi brati. Takih stvari se najbrže učijo iz listov, kakor je lawndalska Presneta in Proletarce, ki tam v Chicago vpisjeta, da nista proti veri, pa vsehlih vedno napadajo religije in pobirajo vsakovrstne neumnosti drugih sekt, potem pa mažejo v svoje liste, da se njihovi čitatelji mislijo, da je potem tudi naša vera taka in naši duhovniki. To je zlobnost in hudobnost prve vrste.

Najbolj pa seveda te ljudi boli to dejstvo, ker je večina Slovencev še vernih, ki hodijo h mašam in svoje cerkve podpirajo. Kakor razdraženi gadjije pihajo vsled tega proti cerkvi in veri. Še bolj jih pa jezi, ker nočemo njihovih rdečih listov čitati in podpirati.

Pamet, pamet enkrat, pa ne zbadati ljudi. Ako ti ne greš v cerkev in ne veruješ, pusti radi tega druge v miru. Narod je že sit Vaših natolcevani in jih ne bo več dolgo prenašal.

To sem napisal zaradi tega, da ne bo "gospoda" v Chicago mislila, da smo po Ameriki vsi taki, kakor so sami.

Pozdravljam vse čitatelje listu Edinosti pa želim, da bi skoraj dnevnik postal.

Anton Urich.

Chicago, Ill.

V nedeljo večer se je vršil letni občni zbor župnije sv. Stefana. Udeležba faranov je bila velikanska, kar pokaže, da so farani zainteresirani za svojo župnijo.

Na občnem zboru se je pričelo letni račun, ki pokazu-

Socialna Razmotrivanja

9. Z agrarnim socializmom torej ni nič. Kaj pa z industrijskem?

Da bi država sama prevzela vsa industrijska podjetja, to bi bil nezmisel. Država, pravi T. W. Foerster, je in ostane lenivka (Der Staat ist und bleibt ein Faulenzer). S takim socializmom bi strašno narasla moč birokracije, ubila bi se pa samostojnost, podjetnost in naprednost ljudstva. (Soc. 558.) Možna bi bila le ta oblika, da bi prevzele industrijska podjetja delavske zadrage. O teh je še težko izreči končno sodbo. Socialist Edvard Bernsten je dejal svoj čas, da je to "najbolj nesrečna oblika" (Soc. 374). Take zadrage ubije ali poravnjuje kapitala, ali sleparstvo posameznikov, ali gospodarsko neznanje. In če je vse drugo, kar mora biti, ni discipline. V velikem industrijskem podjetju, če naj vspeva, mora biti delo smotno porazdeljeno: trgovsko vodstvo, tehnično vodstvo, kvalificirano delo, navadno manualno delo. Zato ne morejo biti vsi delavci enaki. Tudi je treba avtorizete za red. Ali so delavci že tako vzgojeni, da ne bi zavladala po podjetjih anarhija? Potem pa v tej obliki ni še nujno izključen kapitalizem. Ali ne bi mogle take močne delavske zadrage izkoristiti svojega monopolnega stališča nasproti konsumantom in določevati oderuških cen? Kolektivni egoizem ni nič manj nasilen kakor individualni in delavci se po svoji naravi ne ločijo od sedanjih kapitalistov.

Če smotrnost in pamet pri izmed nas ne mogel. Polagoma tedensko se nam pa ne bo nič poznalo in ob koncu leta bomo imeli skupaj svoto, o kateri govorimo. Zatorej Slovenci in Slovenke v naselbini skupaj na skupno delo. Pokažimo se v tem letu, da je nam mar napredek naše župnije in da hočemo imeti šolo in dvorano na vrhu sedanje začete šole.

Obiskali so nas zadnje nedeljo Mr. Lah in Mr. Kellenc s ženami iz North Chicago, Ill. odkoder so prišli na obisk v naselbino.

Miss Mary Gregorich, hči našega uglednega rojaka Mr. Antona Gregoricha se nahaja že teden dni v bolnišnici postelji, kamor jo je položila bolezen. Naši vedno navdušeni za dobro stvar Mary Gregorich želimo, da se ji vrne zdravje in da bi jo čimprej videli med nami!

Mr. Druškovič iz 21st Place se še vedno nahaja v okrajni bolnišnici. Tudi njemu želimo, da se mu vrne zdravje in se zdrav povrne domov!

V kratkem se bo začela doba selitve in prekopovanja domovan ali hiš. Kakor nam poroča Mr. John Kerstnik, je v naselbini več hiš naprodaj. Slovenske družine, ki bi rade kupile svoj dom v bližini cerkve in šole, se naj zglasijo pri Mr. John Kerstniku, ki jim bo hiše razkazal.

Ker v naš urad pridejo večkrat razne stranke vprašati, če vemo za kaka stanovanjska, bi svetovali vsem tistim, kadar bodo imeli na razpolago kako prazno stanovanje, da naj naznanijo to v naš urad in bomo take stranke poslali h njim.

Te dni je začel obiskavati po naselbini naše cenjene naročnike novi lokalni zastopnik Mr. Silvester Hrustar, ki je pooblaščen pobirati naročnino za lista Edinost in Ave Maria, kakor tudi za oglasje in drugo, ki je v zvezi z našimi listi. Rojakom ga toplo priporočamo, da mu gredo na roko pri agitaciji za katoliški tisk.

PAVLE ZGAGA

HAJDUK ČARUGA.

Kako je Čaruga živel v Vinkovcih. — Njegova "boljša" družba. — Pajdaši.

Prebivalstvo v Vinkovcih se še vedno nahaja pod strašnim dojmom, ki ga je nanj izvedla senzacionalna aretacija hajduka Čaruge. Dejstvo, da je ta razbojnik nad tri mesece živel v njihovi sredini, se svobodno vrtil med tamošnjimi boljšimi krogi in reprezentiral uglednega pridobitnika, je zapustilo tako silen utis, da se v mestu in v okolici ne govori o ničemer drugem kot o njem. Hiša, v kateri je prebival, je bila prve dni po aretaciji formalno okupirana od navala radovednežev. Se množica pasazirjev je v Vinkovcih izstopila iz vlaka in si jo hitela ogledovati, tem bolj, ker se hiša nahaja prav blizu kolodvora.

Hiša je bila šele lani zgrajena in Čaruga jo je vzel v najem za mesečnih tisoč dinarjev, nakar se je v njo vselil s svojim "bratom" Markom Drezgičem, njegovim mesarskim pomočnikom Matom Krmptičem in njunima ženama vred. Ti dve ženi, katerih nobena ni bila aretirana, pripovedujeta, da je Čaruga bil vedno vesel in dovtipen, pač pa skopušen.

Koliko drznosti je premožel shimmy-hajduk Jovo, kaže tudi ta slučaj: Vinkovački mestni senator dr. Furlanovič je bil l. 1919. upravitelj kaznilnice v Mitrovici, odkoder je takrat pobegnil Jovo Čaruga. Če prav je dr. Furlanovič dobro poznal Čarugo, tega ni oviralo, da bi se ne bil lani v juniju na magistratu v Vinkovcih predstavil senatorju dr. Furlanoviču kot vojni liferant Nikola Drezgič. Bil je vsekako elegantno oblečen in se je legitimiral s pogodbo, ki jo je sklenil z drinsko divizijo v Valjevu glede vojnih dobav za posadko v Vinkovcih. Dr. Furlanovič ga ni spoznal in mu je dal dovoljenje za nastavitve v Vinkovcih. Ko so ga zdaj aretirali, ga je dr. Furlanovič, frapiran nad toliko predrznostjo, vprašal, ali se ni bal, potrkati na njegova vrata. — "Po pravici povedano", odvrne Čaruga, "malo me je treslo, ko sem na vratih bral vaše ime. Toda, korajža velja, sem mislil in sem potrkal." — "Bi me ubil," vpraša dr. Furlanovič radovedno, "če bi te bil spoznal?" — "Čemu? Všel bi Vam bil."

Čaruga je v Vinkovcih prav res fingiral kot vojni dobavljač. Dobavljal je vojaštvu govedino, in še ne preveč liferantsko; po 15 Din., dočim so ga ostali vinkovački mesarji prodajali po 20 Din. — Čaruga je v Vinkovcih vsak večer zahajal v kavarno. V lokalni žida Sonnenfelsa je celo imel svoj "Stammtisch," kjer je ob večerih posedal v družbi podpolkovnika, kotarskega predstojnika, policijskega komisarja in drugih odličnih me-

ščanov brez razlike vere in narodnosti. Zdaj je baje okrog te znamenite mize le redko videti gosta. Ko da jih je kuga pobrala...

Po aretaciji in priznanju identitete je orožniška patrulja, kakor smo že navajali, vodila Jovana Čarugo širom Slavonije na različna mesta, kjer so se dogodila zadnja glavna razbojništva. Ko so ga dovedli v osiješke zapore, je bil precej ozebel. Postregli so mu s čajem in cigaretami, da je in pije, toda v okovih. Na vsa vprašanja je Jovo spočetka molčal. Šele čez čas je pristal, da bo vse priznal "po duši in srcu," prosil je le, naj ga ne vodijo več na konfrontacije po Slavoniji. Ženira ga publika, ki drvi okrog njega, ako ga le pokažejo... Poleg njega, poglavarja, se v osijeških zaporih nahaja doslej devet glavnih članov njegove tolpe, ki so sodelovali pri glavnih tolbovstvih. So večinoma lesni delavci, Ličani, z žage Andrijevič. Sodeč po najnovejših zaslišovanjih Čaruge in pajdašev, se zdi, dani dvignjeno niti še pol zavese nad zločinstvi, ki jih je izvršila ta "družba." Mreža organizacije je bila široka, baje je segala celo do Črne gore. Da se vidi, kako organizirane so bile njene zveze, dokazuje sledeče: ko je Čaruga bil v škripcih orožništva, toda še kot "Nikola Drezgič," so njegovi pajdaši hitro spravili v javnost, da je Jovo Čaruga pobegnil iz Slavonije in da je najbrž že preko meje, na Madžarskem. Obmejna orožniška poveljstva so naglo začela prežati za njim, četudi je Jovo sam že bil v rokah orožništva, ki samo še ni vedelo, s kom ima opravka. Pajdaši so na ta način hoteli svojemu poglavarju olajšati beg ali vsaj zabrisati orožništvu oči, da ne bi verjeli, da ima v rokah Čarugo, temveč le zmerne goljufa Nikolo Drezgiča... Pajdaši, zaverovani v Čarugovo silovitost, sploh niso mogli vrjeti, da bi on, veliki njihov poglavar, mogel kdaj priti v zapor. Ko se je to vendar zgodilo, je zelo razumljivo, da je njegovim pajdašem upadlo vse junaštvo in so šli za njim kakor ovce v ogenj. V ostalem je orožništvo menda samo prepričano, da je Čaruga od samega vraga. Čuva ga močna straža, on, harambaša Jovo pa v celici čita romna...

Zavrnitev.

Krčmar (pijaneu, ki je prišel pozno ponoči v njegovo gostilno): "In zdaj, ko ste se drugje napili, pridete šele v mojo gostilno!"
Gost: "Je že tako! Zdaj hočem še pri vas izpiti pol litra vina, da se malo streznim!"

RADA BI ZVEDELA

za mojo teto Terezijo Kosmač rojena Jelovčan v Dolenji Žetini, 7. na Polanskem. Prosim, ako kdo izmed cenjenih čitateljev za njen naslov, naj mi naznani, zakar se že v naprej najlepše zahvaljujem. Mis

Francis Mohorič, P. O. Shrabane, Box 18., Wash. Co., Pa.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO.

Cenjenim naročnikom in vsem prijateljem in dobrotnikom lista Edinosti v Clevelandu in vsej državi Ohio naznanjamo da jih bo te dni obiskal naš potovalni zastopnik Mr. Leo Mladich, ki je pooblaščen pobirati naročnino za list Edinost in Ave Maria. Kakor tudi za knjige, tiskovine in oglase ter vse, ki je v zvezi z našim podjetjem.

Cenjene rojake in rojakinje prosimo, da mu grede pri tem težavnem delovanju za katoliški tisk na roke in mu pomagajo istega širiti, da se ga zanese v sleherni slovensko hišo v vsaki naselbini. Potreba za katoliški tisk je velika, kar menda ni treba še posebej povdarjati. Zato vsi na delo in pomagajte zastopniku, da list pridobi kar največ novih naročnikov.

Redne diplomatske zveze z Mehiko obnovljene.
Washington. — Te dni bo ste obe države Mehika in Zdr. države imenovali vsaka svojega poslanika, nakar bodo redne zveze med obema državama obnovljene.

— New York. — Tukaj je preminul predsednik Everett L. Weston lige newyorških

posredovalcev. V javnem življenju je bil zelo vplivna oseba.

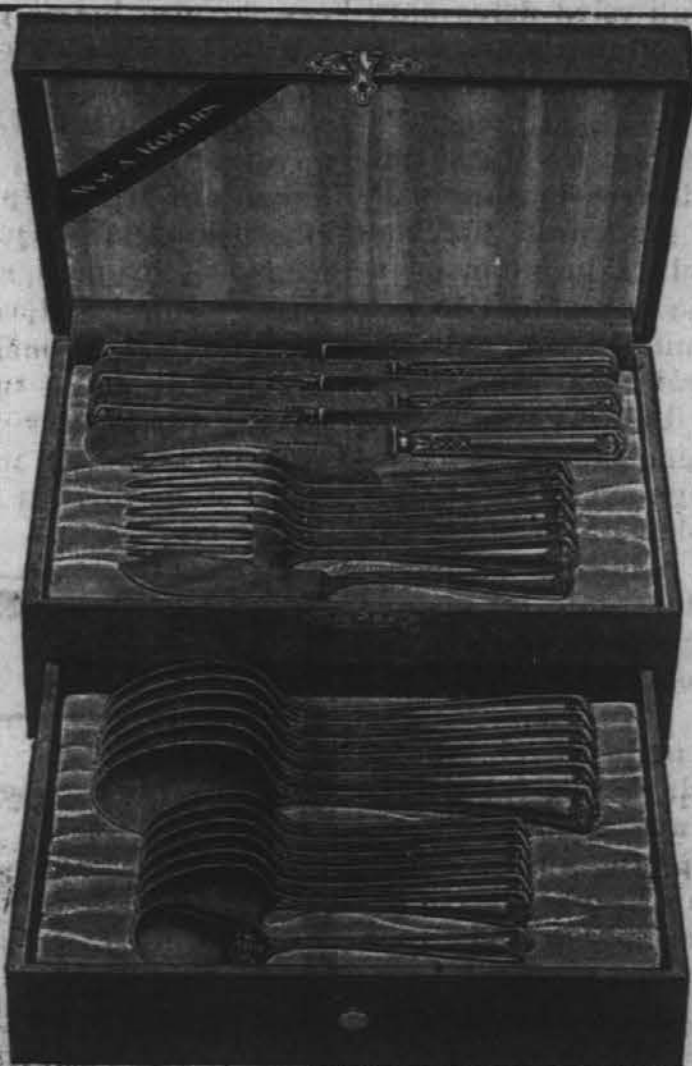
— Ali si že opomnil kakega svojega sosedu v tem mesecu, da se naj naroči na katoliški list Edinost? Ali boš ti tudi eden izmed tistih, ki boš držal križem roke medtem, ko drugi agitirajo in delajo? — Kaj praviš nato?

Lopovska drznost.
Sodnik: "Čemu ste pa vložili v tožiteljevo blagajno?"
Lopov: (se glasno zakrohota).
Sodnik: "To je nesramno! Čemu se režite?"
Lopov: "Ker me še nihče ni tako neumno vprašal, čemu se vložim v blagajno!"

ŠIRITE LIST EDINOST

NAGRADE

Mesec Februar je proglašen za mesec katoliške tiska, zato naj tekom tega časa vsak nekaj stori za katoliški tisk.

ZA PET NOVIH CELOLETNIH ALI ZA DESET POL-LETNIH NAROČNIKOV

bo dobil vsakdo po šest komadov žlic, večjih in malih, šest vilic, šest nožev in nož za maslo vse lepo poniklano, kakoršno ostanejo trajno. Vse je vloženo v lepi baksi narejeni iz javorjevega lesa. To bo krasen spomin, ki bo vas leta in leta spominjal, kdaj da ste agitirali za katoliški list Edinost.

Ta nagrada bo zlasti prav prišla za naše gospodinje. Tudi imate priliko da si nabavite lepe namizne stvari brezplačno.

ZA ŠTIRI CELOLETNE ALI OSEM POL-LETNIH NOVIH NAROČNIKOV

dobi vsakdo krasen VOJAŠKI DALJNOGLED, ki je jako močan. Daljnogled je v lepi usnjati škatlji na jermenu, da se ga nosi na rameni. Je jako lep dar za vsakogar.

ZA TRI CELOLETNE ALI ŠEST POL-LETNIH NOVIH NAROČNIKOV

dobi vsakdo KRASEN POZLACEN KRIŽ, ki je 12 col in pol visok in je pravi kras za vsako katoliško hišo. Zlati pride prav, ko pride duhovnik v hišo h bolnikom. Lepšega dara za krščansko hišo ni, kakor lep križ, ki človeka spominja na Križanega, ki je za nas trpel. Naj pride ta križ vsako slovensko katoliško hišo kot spomin, na agitacijo za list Edinost.

ZA DVA CELOLETNA ALI ŠTIRI POL-LETNE NOVE NAROČNIKE

dobi vsakdo lepo močno električno SVETILKO "FLASH LIGHT," ki je močno narejena in ima tudi močno baterijo. Ta luč je zelo pripravna za ponoči, kadar jo človek potrebuje. Zlasti je dobra za rudarje v rudnikih. Tudi to je lep spomin za vsakega.

ZA ENEGA NOVEGA NAROČNIKA ALI DVA POL-LETNA

dobi vsakdo lep žepni nož in lepe poniklane škarje, kakor vidite oba komada na tej sliki. ZA ENEGA POL-LETNEGA NAROČNIKA pa dobi vsakdo en žepni nož ali pa ene škarje, katero že si hoče izbrati.

Tako je razpisana za vsakega lepa nagrada. Rojaki sedaj pa na delo in pokažimo tekom teh dveh mesecev, ki sta določena za nabiranje novih naročnikov, kaj zmoremo, ako hočemo. Naj v tem času kaj stori sleherni naš naročnik za svoj katoliški list Edinost.

EDINOST

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILLINOIS.

Danski princ prišel po nevesto v Kanado.

Ottawa. — Včeraj se je poročil tukaj danski princ Erik s vnučinko tukajšnega lesnega magnata John R. Bootha. Poročeni par bo že danes odpotoval proti New Yorku, odkoder bo odplul proti Danskem.

Konservativci za Baldwin.

London. — Na konvenciji zastopnikov angleške konservativne stranke je bil včeraj enoglasno izvoljen za načelnika stranke Stanley Baldwin.

Nov rekord v zrakoplovstvu.

Pariz. — V soboto je dosegel letalec Hurel s hidroplanom višino 6,386 metrov. To je najvišje, ki se je doslej dvignil še kak letalec.

18 Čehov ubila snežena plaz.

Berlin. — Iz Prage se poročča, da je blizu vasi Ribov ubila snežena plaz 18 oseb.

NAZNANILO!

Rojakom Slovincem naznanjam, da sem pričel na svojo roko mizarstvo in tesarsko obrt. Sprejemam nova, kakor tudi dela za popravilo. Barvam hiše znotraj in odzunaj. Varnišam in vsa druga dela spadajoča v to obrt. Rojakom se priporočam v naklonjenost!

FRANK MARLEY

2300 — So. Hoyne Ave. CHICAGO, ILL. Phone: Canal 2115.

LOUIS STRITAR

2018 WEST 21st PLACE Prevaža pohištva — premog — les — in vse kar spada v prevažalno obrt. Pokličite ga po telefonu!

Phone Roosevelt: 8221

Sledovi medvedjih krempljev.

Prevel P. Blanko Kavčič, O. F. M.

"Rdeči Medved," začne Francoz, ko se je čoln nekoliko oddaljil od brega, "jutri gredo gospod Joliet in p. Marquette na daljno pot, da bi našli veliko reko, ki se Mississippi (Mississippi) imenuje. Jaz grem z njimi. Huroni in Ottawa-Indijani pravijo, da se ne bomo nikdar več vrnili nazaj. Pripovedujejo, da v njej stanuje hudi duh, ki požre vse, ki se vozijo po njej. Njegov glas da je strašen kakor grom in njegovi zobje ostri kakor črnega medveda. Ali ako bi bil ti pri meni, bi bil rešen. Ti me varuješ, kakor ptič varuje svoje mlade. Ti si kakor mlado drevo v gozdu, ki brani cvetlice ob svojem vznožju in jih varuje mraza. Ti me skrivaš kakor vidra v vodi, s teboj morem uiti vsaki nevarnosti, kakor galeb puški bledoličnika." Pavel je vedel, da ta slikoviti jezik dopade Indijancu in mu laska, in s tem je poskušal pridobiti svojega prijatelja.

Huron je sicer razumel francoski ali vsled delne ohromelosti jezika je govoril s pretrganimi goltnimi glasi, da ga je mogel le malokdo razumeti. Ali vsled živahne mimike in dolgega občevanja s svojim prijateljem, ga je mogel Pavel razumeti brez posebne težave. Medtem ko sta se prijatelja tako pogovarjala, je drsel čolnič črez majhne valčke, ki jih je dvigal lahek sever in ju gnal proti južnemu obrežju. K temu je Pavel odvrčal čoln z krmilom od otoka. Tako je čolnič napravil skoraj še enkrat daljšo pot, kakor je bilo potrebno, samo da bi zamudila več časa.

Ko sta priveslala do otoka, morala sta krmariti še daleč nad Eagle Bluff, ker obrežje je bilo divje in strmo, kakih 20 do 30 čevljev visoka navpična stena. Še danes se lahko zapazi skalni pomolj, ki iz tega skalnega obrežja moliti nad vodo, ki je tukaj tako globoka, da se more največja ladja obrežju skoraj popolnoma približiti. Ta pomolj se danes imenuje "Lover's Leap," a takrat je bil poznan pod imenom "Eagle Bluff" (orlova pečina), ker so večkrat videli orla, ki je imel v bližini gnezdo, sedeti na tem pomolju.

"Kako sladek vonj!" zakliče iznenada Pavel, ko je čolnič plaval ravno pod pomoljem. Voda je bila tukaj tako mirna, da je bilo veslanje na njej prava zabava. Zgoraj nad to točko je zrak napolnjeval vonj pinije, a tu je popolnoma prenehal in zrak je bil napolnjen s krepko dišavo nepoznane cvetlice. "Ali naj bi bil to bezeg?" omeni deček in pogleda po pečini navzgor. Toda niti ene cvetlice ni mogel opaziti na goli pečini.

Oba veslača sta slednjič stopila na suho na mestu, kjer sta mogla splezati na strmi breg. Potem sta si delala pot skozi goste pinije in prišla na Eagle Bluff, s tega razgleda sta videla prostor, kjer je rasel bezeg. Stal se ob smrekah, sta prišla do iskanega grma. Tu ni stal samo eden grm, ampak celo grmovje, od najspodnje vejice, do najzgornjega lista s cvetjem pokrito. Tu je bilo cvetja dovolj, da bi mogli okrasiti ne samo mali altar, ampak celo misijonsko kapelico. Mali odrastek iz kolegija v Evropi je rasel in se razrasel tje v sredino smrek, zahteval je zase mali svet. In vendar ni še nehal rasti, ker v teku dveh stoletij se ni razširil samo po otoku, ampak po celi severni celini.

Namenoma je Pavel rezal posamezno cvetje počasi in jih polagoma nosil v čoln, kjer je vsako vejo skrbno položil. Bilo je poldne, predno sta nabrala dovolj cvetja. Ko se deček obrne, da bi prinesel zadnji ostanek narezanega cvetja, je nekaj drugega obrnilo pozornost obeh nase, kar se je ravno še videlo skozi gosto grmičevje na jezeru. Tekla sta na pomolj, da bi bolje videla, in tu sta spoznala takoj, da je to flotila čolnov na potu v Quebec.

Pri vsej svoji naravni prekanjenosti ni Medved niti slutil o prijateljevi zvijači. Med tem, ko je s svojo široko roko zavaroval svoje oči pred solnčnimi žarki, gledal je nekako razočaran zdaj na odhajajoče čolne, zdaj zopet na globoko kristalno vodo pod seboj. Potem skoči nazaj k svežnju cvetja, skriva verižico medvedjih krempljev v vejo bezga, katero je Pavel odrezal in se hitro zopet povrne na pomolj. Naenkrat — z hitrostjo in lahkoto galeba skoči v jezero. Kmalu se prikaže na vrhu in z hitrimi udarci plava k čolnom, dobre pol milje daleč. Ko so ga Indijanci zapanili, prišel mu je eden čolnov na pomoč.

Pavel je videl, kako so mu pomagali v čoln in kako je slekla svojo mokro obleko in oblekel eno iz kožuhovine, katerih so Ottawa-Indijanci vzeli veliko množico v Quebec s seboj, da bi jih tamkaj prodali. Opazoval je flotilo, dokler ni izginita. Potem pobere s težkim srcem svoje cvetje skupaj. Pri tem pade verižica medvedjih krempljev iz cvetja. Misleč, da jo je "Rdeči Medved" v naglici izgubil, vtakne si jo v spomin na prijatelja v žep.

III.

Na severnem bregu Makinak ceste je ležala misijonska postaja sv. Ignacija. V četverkotni ograji iz smrekovih debel so bile surovo obdelane kože Huronov in Ottawa-Indijancev. Akoravno so bili kršчени, vendar ni vladala med njimi vselej tista bratska ljubezen in edinost, katero so jim oznanjevali misijonarji in ki bi morala biti prvi vidni sad njihovega spreobrnenja. Zaradi ljubega miru je ločila oba roda druga ograja, ki je bila manjša in manj zavarovana, kakor zunanja.

Južno od vasi, a vendar še v ograji je bila kapelica, stanovanje misijonerjevo, kočice lovcev in trgovcev, ki so prebivali zimo na obrežju. Dalje proti severu je bilo na obrežju kakih petdeset šotorov poganskih Indijancev, ki so se ogibali vsakega občevanja s spreobrnjenimi rojaki in so rajši stradali in zmrzovali, kakor da bi uživali toploto in složnost misijonske postaje. Med njimi je živel lovec Štefan Dorval, po imenu. Spadal je v vrsto onih divjih stezosledcev, ki niso hoteli poznati nobene postave in so dostikrat bili bolj divji in grozovitejši, kakor divjaki sami.

Med onimi pa, ki so zimo prebivali v misijonski postaji, se je nahajal tudi Louis Joliet. Temu je poveril Frontenac, guverner kanadski, nalogo, da odkrije veliko reko, ki jo imenujejo Mit-hi-sipi in o kateri so tako nenavadna sporočila prihajala v Quebec. Kot zastopniku najvišje oblasti v Novi — Franciji, so Jolietu pripravili kočico, ki je bila najbližnja oni, v kateri je bival misijonar Marquette. Po večerni majske pobožnosti, zadnji dan pred odhodom ekspedicije, je Joliet tukaj dovrševal zadnje priprave. Ravno je zavil nekaj brezovega lubja, ki naj bi mu služil namesto papirja, ko nekdo potrkna na vrata in Štefan Dorval vstopi.

"Monsieur, ali bi mogel z vami spregovoriti par besedi?" vpraša.

LEPA RAZSVETLJAVA

NAREDI dom prijazen, udoben in človek se počuti srečnega v njem. — Zato ne imejte hiše, ampak imejte dom!

Električna razsvetljava je mala stvar, ki povzroča ljudem blaginjo, zadovoljstvo in kjer stite dve — tam je sreča doma! Napolnite v svoja stanovanja električno razsvetljava. Vprašajte nas za cene! Prodajamo tudi vsako vrstno "electrical fixtures". Kadar potrebujete kaj za elektriko pridite v našo trgovino.

FIDELITY ELECTRIC CO.

FRANK SCHONTA, lastnik.
2049 West 22nd Street, Chicago, Ill.
Pošljamo blago tudi izven Chicage. Pišite po naš cenik.

AKO STE TUDI VI

med onimi rojaki, ki so namenjeni v stari kraj na pomlad je v Vašo korist, da pišete naši trdki za pojasnila in ji poverite vse tozadevne posle. To bo za Vas pomenilo najboljšo postrežbo, zaradi katere je naša trdka splošno znana in priporočana! Imejte to na umu!

RAVNO TAKO JE V VAŠO KORIST, ako nam poverite vse posle, ki so v zvezi z dobavo Vaših sorodnikov in prijateljev iz starega kraja. Naša trdka vam bo izdelala potrebne izjave (affidavite), poslala karto, nudila pomoč ob prihodu v New York itd., kakor je to storila že za številne druge rojake, od katerih so se mnogi javno zahvalili za točno postrežbo!

::: Pošiljanje denarja. :::

Naša banka ima svoje lastne zveze z pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljatve so dostavljene prejemniku na dom ali zadnjo pošto brez vsakega odbitka. Naše cene so vedno med najnižjimi.

Vse pošiljatve se nakažejo po cenah onega dne, ko mi sprejememo denar.

Denar pošiljamo ali po pošti, ali potom brzojavnega pisma, ali pa direktnem brzojavu.

Mi pošiljamo dolarje v Jugoslavijo in druge dežele po pošti in brzojavno.

Za obilna naročila se vam priporoča

SLOVENSKA BANKA

Zakrajsek & Cesark

70 — 9th AVE., NEW YORK, N. Y.

KNJIGE

"POD SVOBODNIM SOLNCEM" je knjiga, ki jo je spisal najpriljubnejši slovenski pisatelj F. S. Finžgar. Knjiga govori o oni dobi, ko je bil naš narod, ki lepih časov ne pozna zatiran od bivših avstrijskih in ogrskih grajščakov, kateri so naše ljudstvo v sporazumu z vlado izkoriščali do kosti. V krasnem in zanimivem povestnem tonu opisuje slovenske kmete to stran in ono stran Gorjancev, h katerim je pripadalo tudi več hrvatskih kmetov, kako so se upirali tem svojim zatiralcem in borili za svoje pravice in svobodo.

Kdor hoče dobiti resno in pravo sliko teh kmečkih uporov na Slovenskem in Hrvatskem, ta si naj naroči to lepo knjigo, ki vsebuje dva vezana zvezka. Oba I. in II. zvezek sta enako lepo vezana v trde platnice. I. zvezek vsebuje 284 strani in II. zvezek 350 strani. Oba zvezka skupaj stane \$2.50. Posamezni \$1.25. Dobe se pri Knjigarni Edinosti.

"VERA" je knjiga, ki jo je spisala znamenita pisateljica Olga Waldowa. Povest opisuje visoko rusko damo Vero Sepanovo, ki je igrala svojo vlogo v svojem življenju, kakor jo je marsikatera taka visoka dama. Berilo v tej knjigi je zelo zanimivo zlasti za one, ki radi bero romane iz take višje družbe. Knjiga vsebuje 154 strani zanimivega berila, je lepo vezana v trde platnice in stane samo 75c. Dobi se od Knjigarne Edinosti.

"ZGODBE NAPOLEONOVEGA HUZARJA" je zanimiva povest iz časov Napoleonovega časa. Povest pripoveduje o huzarju, ki je služil v francoski armadi pod Napoleonom. Prebredel je skoro vso Evropo, prav tako daleč, kakor daleč so prišle Napoleonove armade v Evropi. Zato je tudi doživel marsikaj in o tem povest pripoveduje. Je v resnici zanimiva povest, kakršne se ne dobi vsak čas. Knjiga je lepo trdo vezana in vsebuje 388 strani berila. Stane s poštnino \$1.50. Dobi se od Knjigarne Edinosti.

"ZGODOVINA FARE DOMŽALE" je zelo obširna knjiga, katero je spisal preč. fr. Franc Bernik župnik v Domžalah. V knjigi je natančni zemljevid cele Domžalske fare s znamenji vsake vasi, mlinov, žag in drugih obrtnih zavodov, zraven so zaznamovani potoki in sploh vse, kar se nahaja v Domžalski fari. Knjiga nosi tudi več slik kot Domžal samih, posameznih hiš, posameznih oseb, itd. To je krasen spomin za vsakega Domžalca pa tudi druge Slovence. Knjiga vsebuje celih 413 strani. Izšla je lansko leto 1923. Stane s poštnino vred \$1.00 Dobite jo od Knjigarne Edinosti.

"DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK" je knjiga velikih koristi zlasti za farmerje. Knjigo je spisal dobroznani spoštovani g. Franjo Dular okrajni višji žvinozdravnik. V knjigi najdete vse potrebne informacije, kako se zdravi živino. Farmerji, ki se ukvarjajo s prešičjorejo, kokošjorejo, govejo živino, itd., bi morali imeti to knjigo vedno pri rokah. Knjiga vsebuje 278 strani berila. Stane s poštnino samo 75c. Dobi se od Knjigarne Edinosti.

"DRUŽINSKA PRATIKA" za leto 1924. je jako lepo urejena. Pa tudi jako zanimiva je. Dobil smo jih nekaj nazaj od nekaterih zastopnikov. Kdor si jo želi naj hitro piše po njo. Stane 15c.

Vse te knjige se dobe od
KNJIGARNA EDINOST
1849 — West 22nd Street,
CHICAGO, ILL.

IZ NEODREŠ. DOM.

(Nadaljevanje s I. strani.)
sil ognja v pečii, ki je v zborovalni dvorani. Ogenj se je hitro razširil, toda tržani in vojaki, ki so prihili na pomoč, so ga vdušili. Škoda je okrog 7000 lir.

Bilje.

Umril je Angel Silič, star 32 let, član občinskega starešinstva in vodja tukajšnjih tambarašev. Občinski zastop se je vdeležil slovesnega pogreba polnoštevilno. Preostalim sožalje, pokojniku večni mir!

Dornberg.

Umril je posestnik in mizar Andrej Vodopivec, navdušen član čitalnice in dober cerkveni pevec. Pogreb se je vršil v soboto 12. januarja ob 3. uri popoldne. Pevsko društvo mu je izkazalo zadnjo čast in se poslovilo od svojega vrlega člana. Njegovi ženi naše iskreno sožalje. Naj mu bo domača zemlja lahka!

Kap

je zadel obče spoštovanega in značajnega rudniškega noduradnika, g. Jurmana. Njegov pogreb se je vršil 11. jan. popoldne ob obilni udeležbi Idričanov. Družini naše sožalje, kremenitemu narodnemu možu večni pokoj!

ZENITNA RESNIČNA PONUDBA.

Vdovec 49 let star s prihranki, v treh podpornih družtvih se želi seznaniti v tem kratkem času predpustom s kako pošteno katoliško vdovo ali dekletom brez otrok od 45. do 55. leta vsled ženitve. Katero ta stan veseli, naj takoj naznani svoj naslov in mali opis na: "VDOVEC" care of: Upravništvo Edinost, 1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill.

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St. Chicago, Ill. Roiakom se priporočam pri nakupu raznih

BARV. VARNIŠEV. ŽELEZ. IA. KLIJUČAVNIC IN STEKLA.

Naiboljše delo. najnižje cene. Prevzamem barvanje hiš zunaj in znotraj. pokladam stenski papir.

Mazilo velikega slivera.

Za obolele sklepe in mišice zoper bolečine v psah in hrbtu. Če spravi reumatizam vaše mišice v klopi. Za pomirjenje bolečin, sklepih zbudljajev nevraltije. Za izpahke in odrgnenja. Zoper boleli in boleline. Vdrgnite ga — prepodite bolečino. Imejte pri rokah steklenico — nikdar ne veste, kdaj jo boste ra.lli. 35 in 70c. steklenica v lekarnah. F. AD. RICHTER & CO. 104-114 So. 4th St., Brooklyn, N. Y.

DR. J. V. ŽUPNIK

Zobozdravnik
6131 St. Clair Ave.
CLEVELAND, OHIO.
Urad nad banko v Knausovi hiši. Sem že 9 let v tej stroki.
Phone:
Randolph 7416
Princeton 2402 R.

MARY SLUGA

IZUČENA BABICA
1858 — West 22nd Street.

Phone:
Canal 5793

Se priporoča Slovenkam zlasti Prekmurkam za pomoč pri porodih.

POZOR DRUŠTVA IN POSAMEZNIKI!

Slavnim društvom v Chicagu in okolici naznanjam, da imam na razpolago izvrsten "PICNIC GROVE" z modernim plesno dvorano, za razne piknike in veselice. Ako ste se odločili prirediti piknik na deželi sporočite mi ali pa osebno pridite, da se vam da in prestor zagotovim. Pozneje bo "Grove" oddan in morda ne boste imeli prilike.

POSAMEZNIKOM, ki žele v vročih poletnih dneh počitnic na deželi, naznanjam, da bolj lepega in pripravljene kraja je težko dobiti. Pri meni dobite sobo stanovanje, hrano in vse. Mimo tega kraja teče velika reka "Fox". Za goste imam na razpolago čolne. Kdor rad ribari ima najlepšo zabavo. Prihodnje vaše počitnice preživite v tem lepem prijaznem letovišču. Semkaj se pride z Northwestern železnico. Z Avtomobilom pa iz Chicage po Lake street skozi Elgin in Algonquin, Ill. Cesta je tlakovana vseskozi. Za vse zadeve pišite ali pa osebno pridite na:

Anton Mladič,

Letovišče in Reštavracija.

RIVER ROAD ALGONQUIN, ILL.